

בש"פ 2616/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון
בש"פ 2616/16

כבוד השופט צ' זילברטל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה אחת עשרה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

כ"ו באדר ב' התשע"ו (5.4.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד תומר סגלוביץ'
עו"ד טלי תמרי
הגב' אניה אסאס

בשם המבקשת:
בשם המשיב:
מתורגמנית לשפה הרוסית:

החלטה

בקשה אחת עשרה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-2006, בגדרה מבוקש להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 13.4.2016 או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 23362-03-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם (נראה כי מחמת טעות בבקשה נרשם כי הארכת המעצר המבוקשת היא מיום 13.4.2015).

רקע והליכים קודמים

1. ההליכים הקודמים בעניינו של המשיב פורטו בהרחבה בהחלטות קודמות (ראו למשל: החלטתי מיום 6.1.2016 ב-בש"פ 9024/15; החלטת השופט י' עמית מיום 2.8.2015 ב-בש"פ 4799/15; החלטת השופט מ' מזוז מיום 20.4.2015 ב-בש"פ 2401/15; החלטת השופט י' עמית מיום 5.12.2013 ב-בש"פ 8173/13), ועל כן אציין בתמצית אך את עיקרי הדברים.

2. ביום 12.3.2013 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות מין חמורות במשפחה ובידי אחראי על חסר ישע והדחה בחקירה. המעשים בוצעו בביתו של המשיב (להלן: המתלוננת) עת הייתה בת 12-15 שנים. כן מייחס כתב האישום למשיב ביצוע עבירות אלימות רבות כלפי המתלוננת ובנו, קטין אף הוא, בגין מואשם המשיב בתקיפה בנסיבות מחמירות; תקיפת קטין או חסר ישע; ואיומים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון בבקשה מיום 10.4.2013 לא חלקה באת-כוח המשיב על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו, כמו גם על קיומה של עילת מעצר, ולבקשתה הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר. בתסקיר שהתקבל הוערך כי קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. שירות המבחן בחן ופסל את חלופות המעצר שהוצעו, ולפיכך, ובהתחשב בהתרשמותו מהמשיב, לא המליץ על שחרורו. בהמשך, ובעקבות התקדמות בתיק העיקרי, טענה באת-כוח המשיב לכרסום בראיות, ולבקשתה הורה בית המשפט על עריכת תסקיר משלים. שירות המבחן חזר בתסקירו המשלים על הערכתו באשר לסיכון הנשקף מן המשיב, ופסל בשנית חלופות מעצר שהוצעו, ומשכך לא שינה מהמלצתו. ביום 11.9.2013 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המבקשת והורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

4. בתום תשעת חודשי המעצר הראשונים, האריך בית משפט זה מעת לעת, את מעצרו של המשיב לתקופות של תשעים ימים כל פעם, לעיתים בהסכמתו של המשיב (ראו פירוט ההחלטות השונות בהחלטתי מיום 6.1.2016 ב-בש"פ 9024/15). יצוין, כי בין לבין, בהוראת בית משפט זה, נערכו עוד שני תסקירים משלימים בעניינו של המשיב במטרה לבחון חלופות מעצר חדשות שהוצעו על-ידו. בשני התסקירים האמורים פסל שירות המבחן את חלופות המעצר שהוצעו, וחזר על המלצתו שלא לשחרר את המשיב. בהחלטה האחרונה מיום 6.1.2016, אשר ניתנה על-ידי, ציינתי כי יש להאריך את מעצרו של המשיב על-אף חריגות המקרה, בין היתר, נוכח מצבה המורכב של המתלוננת, חומרת המעשים והעובדה כי לא הוצעה חלופה ראויה בעניינו. בהקשר אחרון זה קבעתי, כי אין מקום להגמיש את הדרישות הנוגעות לטיב חלופת המעצר אך נוכח תקופת המעצר החריגה, וזאת בהתחשב באינטרס הציבורי ובעובדה שהמשיב תרם להתמשכות ההליך. בצד זאת נקבע, כי ככל שיעלה בידי המשיב להציע חלופה נוספת, ייערך תסקיר משלים לבחינתה על-ידי שירות המבחן וניתן יהיה לדון בה בגדר בקשה לעיון מחדש שתוגש לבית המשפט המחוזי.

5. אשר להליך העיקרי – נטען בבקשה כי לעת הזו קבוע התיק לסיום שמיעת מומחי ההגנה ליום 10.4.2016, וכן לשמיעת מומחה התביעה ליום 10.5.2016. המבקשת מדגישה בבקשתה כי מאז מתן ההחלטה האחרונה להארכת מעצרו של המשיב לא התייצבה באת-כוח המשיב לארבעה (!) דיונים שנקבעו, תוך שהיא מבהירה, כפי שאף ציין בית משפט זה בהחלטותיו להארכות מעצר המשיב הקודמות, כי באופן כללי שמיעת הראיות מתקדמת בעצלתיים בשל דחיות רבות של דיונים לבקשת ההגנה.

הבקשה

6. לטענת המבקשת יש להאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים, נוכח חומרת המעשים המיוחסים לו ומסוכנותו לציבור, הנלמדת אף מן התסקירים השונים שהוגשו בעניינו. באשר להתקדמות ההליך העיקרי הובהר, כי פרשת ההגנה החלה עוד ביוני 2014, ובמסגרתה נשמעו עשרים ושניים עדי הגנה. לטענתה, כאמור, ההליך אינו מתקדם בקצב משביע רצון, וזאת במידה מכרעת בשל התנהלות ההגנה. מכל מקום נטען, כי נוכח המועדים הקבועים בתיק, צפויה שמיעת הראיות להסתיים במהלך ההארכה

המבוקשת.

7. בדיון בבקשה שמעתי באריכות את טענותיה של באת כוח המשיב. חלק משמעותי מטענות אלה כוון להתנהלות המבקשת אשר, על פי הנטען, הקשתה ומקשה עד מאד על ההגנה בקבלת חומרי חקירה שונים, ובעיקר חומר רפואי הנוגע למצבה של המתלוננת ולמצבו של אחיה, שכן שני אלה סובלים מליקוי אורגני המשפיע על מהימנותם.

עוד נטען, כי האישומים נגד המשיב הן בגדר עלילות שווא שמקורם במצב הרפואי של המתלוננים. אלא שטענות אלה נוגעות למשקלן של הראיות כנגד המשיב ואין מקום לדון בהן לראשונה בערכאה דנא משלא הוגשה בקשה לעיון חוזר בנימוק של כרסום בראיות. הדיון בבקשה דנא להארכת מעצר נעשה על יסוד ההנחה כי קיימות ראיות לכאורה כמו גם עילת מעצר.

בנוסף, המשיב טוען כי נוכח העובדה ששהה בארץ רק כשנתיים עובר למעצרו, אין בידו להציע חלופת מעצר שתימצא ראויה על ידי שירות המבחן, ועל כן נפגעות זכויותיו לעומת נאשם אחר, שיש לו קבוצת התייחסות או סביבה תומכת בישראל.

דיון והכרעה

8. אין ספק כי מדובר בתיק יוצא דופן על-פי כל קנה מידה, הן באשר לאורך תקופת המעצר והן באשר לדרך ניהולו. עיון בהחלטותיו של המותב השומע את התיק העיקרי מצביע על קיומם של קשיים חריגים בניהול המשפט, בראש ובראשונה בשל התנהלות בעייתית, בלשון המעטה, מצד ההגנה. לפיכך, הסיבה העיקרית להתמשכות ההליך נעוצה במידה לא מבוטלת (גם אם לא בלעדית) במהלכי ההגנה, ועל כן מהיבט זה של הבקשה שבפניי אין לזקוף את תקופת המעצר החריגה לחובת גורמי התביעה או בית המשפט. נדמה כי ניתן היה לנהל את הגנת המשיב באופן שהיה מקצר בהרבה את משכו של ההליך, החל במקרים רבים של אי התייצבות באת-כוחו, דרך הערמת קשיים טכניים בנושאים שונים וכלה באופי וכמות הטענות המועלות. בית המשפט אינו יכול להתערב מעל למידה בשיקולי ההגנה, ויש להניח שטובת המשיב מצויה בראש מעייניה, ואולם, לעיתים יש לכך מחיר שגם הוא אמור להיות מובא בחשבון על-ידי ההגנה במכלול שיקוליה.

9. אכן, ניתן להבין את הקשיים שבפניהם ניצב המשיב בכל הנוגע למציאת חלופת מעצר, שבהתחשב בנסיבות המקרה אמורה להיות הדוקה ואפקטיבית. אלא שנראה כי אין מדובר במשוכה בלתי עבירה רק משום מיעוט הקשרים שיש לו בישראל, וכפי שציינה באת כוח המשיב בדיון, היו ניסיונות למצוא פתרון לעניין זה גם באמצעות גורמים שונים בקהילה הדתית שעליה נמנה המשיב. בהחלטתי הנ"ל ב-בש"פ 9024/15 ציינתי כי: "ככל שייעלה בידי המשיב להציע חלופה נוספת, יוכן תסקיר משלים וניתן יהיה לדון בה בגדר בקשה לעיון מחדש שתוגש לבית משפט קמא". בקשה כאמור לא הוגשה ולא שמעתי על ניסיונות קונקרטיים שנעשו למציאת חלופה מאז שניתנה ההחלטה האמורה. גם לעת הזו תקפים הדברים הנ"ל בדבר האפשרות להציע חלופת מעצר. אלא שנוכח חומרת העבירות המיוחסות למשיב ומצבם המיוחד של המתלוננים אין כל מקום לשחרור מלא של המשיב ללא שתגובש חלופת מעצר ראויה ולא שמעתי מבאת כוחו כל הצעה אחרת. ככל שתוצג הצעה, יוכן תסקיר מעצר משלים. פשיטא שבתסקיר זה תובא בחשבון גם תקופת המעצר החריגה בארכה.

הבקשה מתקבלת. אני מאריך את מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 13.4.2016 או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 23362-03-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ז באדר ב' התשע"ו (6.4.2016).

ש ו פ ט